

bolezen pri goveji živini nastala. Meso od prve krave, ki je bila zaklana, so ljudje raznesli in nekateri v svoji nevednosti tudi povžili. Na to so zboleli in nekateri izmed njih so tudi od lekarničarja Linka zdravila dobili. Vendar ni jim boljše postalo; 4 so umrli. Bila je potem preiskava in ni veliko manjkalo, da nise bili lastniki krav, ki so se v sili zaklale, odgovorni za to, da so tiste 4 osebe umrle. Ako človek pozna razmere na kmetih, ako človek premisli, da cigani včasih meso „erknjene“ živine snedo, ne da jim kaj škodi, se mora čuditi, zakaj so bili takrat kmeti, ki so itak že veliko škode trpeli, na odgovornost poklicani. Zakaj pa se ni poizvedovalo, kdo jih je zdravil in zdravila zapisoval? Slavno okrajno glavarstvo pa prosimo, naj tako nepostavno postopanje zatre in naj v bodoče c. k. žendarmeriji strogo zaukaže, omenjenega lekarničarja zdraviljenje opazovati, da se v prihodnjic v takih slučajih ne bo tje streljalo, kjer „zajca ni“. Navaden prost človek ne more hitro zdravnika najti, če v tuj kraj pride. Lahko toraj v lekarno zagazi, kjer tudi „vračijo“.

Iz Središča. (Šolsko poročilo.) Ne davno nam je prišlo v roke: „Letno poročilo narodnih šol v ljutomerskem okraju o šolskem letu 1888/89.“ Vsebinske te 49 strani obsegajoče knjižice je zraven razredbe šolske mladine kratek, jednat predgovor, zemljepisne črtice ljutomerskega glavarstva, katere je sestavil realni učitelj gosp. Ivan Kryl; „Nekaj o pridelovanju solivja“, spisal gosp. Toma Pušenjak, nadučitelj na Cvenu: dve narodni pravljici o ljutomerski cerkvi in „Turja“ priobčil znani marljivi pisatelj g. Josip Freunsfeld. Ti dve stvari sta gledé jezika najbolj, in konečno: „O selitvi naših ptic“, spisal g. F. Scheider, podučitelj na Cvenu. Vsi učenci in učenke so dobili vsak po jeden izvod te knjižice. To podjetje učiteljskega društva v Ljutomeru je gotovo vse hvale vredno. Otrok najraje čita in pregleduje take knjige, katere mu kdo podari, a šolska poročila prinašajo navadno sestavke, tikajoče se ožje domovine in taki sestavki imajo silni upliv na nepokvarjena srca nežne mladine, budeči v njih ljubko iskro pravega domoljubja, katera ne iztli do hladnega groba! Omeniti nam je še, da je to „poročilo“ prišlo na svetlo s pomočjo dotičnih krajnih šolskih svetov, katerim prisrčna hvala! Živeli vrli narodni možje ljutomerskega okraja!

Iz Špitaliča. (Raznoterosti.) Med župnije, katere so posebno od Boga blagoslovljene in se zamorejo v gmotnem in duševnem oziru srečne imenovati, smem tudi našo vvrstiti. Z veseljem zamorem poročati, da smo imeli dozdej večidel vsako leto, če ne prav dobro, vsaj srednje dobro letino, zlasti v spodnjem delu

fare. Nekateri posestniki, kateri imajo kake 4 orale vinograde, so že dobili v najboljših letih, kakor je bilo 1875, okoli 25 štrtinjakov vina. Letošnji pridelki so se pa tudi pri nas vsled „strupene rose“, mraza 16. in 17. septembra in družih nezgod slabo obnesli, vendar z ozirom na nekatere druge kraje še smemo zadovoljni biti. Pa tudi z duševnimi dobrotami je Bog v teku zadnjih let obilno našo faro oblagodari. Leta 1887. smo imeli sveti misijon, lani in letos (zadnjič od 10.—18. avg.) pa duhovne vaje, katere so vodili oo. Lazaristi od sv. Jožefa. Kdor premišljuje in spozna velike dobrote misijonov in duhovnih vaj, pač zamore želeti, da bi Bog pomnožil število misijonarjev, da bi v vsaki župniji bile večkrat, če mogoče vsako 5 leto, duhovne vaje, ker to bi bil posebni pripomoček, da bi se ljudje prebudili iz verske mlačnosti in duševnega spanja, da bi vsaj nekoliko se ustavil tok pregreham sveta. — Ker so slike v pozlačenih okvirjih posebno lep kinč za vsako svetišče in je nekako žalostno, bi rekel, mrtvaško, kjer so v videti same gole stene, zato je tudi naša cerkev dobila po pripomoči g. župnika in darežljivosti faranov veliko število krasnih podob, da skorej ni več stene prazne.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Minister za uk in bogočastje, pl. Gautsch, zna, kako se človek prikupi Poljakom ter jim zato dovoljuje večje svote za razne učne zavode ali pa jih obišče, vse vidno za to, da jim ostane v dobrem spominu, doslej ne brez sreče. — Dnes se odpró skorej vsi dež. zbori, v českem tudi sedaj ne bode nemških poslancev, to pa najbolj iz nevolje, da je grof Taaffe še na krmilu. — Ces. namestnik za nižjo Avstrijo postal je grof Kiemannsegg, doslej načelnik v ministerstvu za notranje zadeve in je torej dober znanec grofa Taaffe. — Nekaj časa je bila govorica, da pojde štajarski ces. namestnik, baron Kübeck, v pokoj, ali sedaj je o tem vse tiho, g. baronu se je tedaj že vzboljšalo zdravje. — Jarnej vit. Carneri, drž. poslanec za Graško znotranje mesto, je bil v torek, dne 8. oktobra, na shodu svojih volilcev ter jim je poročal o svojem delovanju v drž. zboru. Če ni bilo njegovo poročilo na tem shodu boljše, kakor je bilo njegovo delovanje v drž. zboru, po tem so volici lahko šli s shoda — kislega obraza. — Za Koroško sklene, kakor se govori, dež. zbor že to jesen oskrbovalna vzprejetišča, naj zatre s tem beračenje revnih potovalcev. — Drž. poslanec baron Dumreicher je v ponedeljek dne 7. oktobra, poročal v Celovci svojim volilcem ter je razvil svoje bandero na boj zoper vse, ki niso na njegovi strani, udje šulvereina ali

vsaj „nemški narodnjaki.“ Ta ima „korajže!“ — Kranjski dež. zbor dobi vladni načrt postave, ki meri na to, da se iz večih malih občin napravi nekaj večjih, v posvetovanje. Ni še gotovo, če ta načrt obvelja. — V Tržici so si osnovali „bralno društvo“ ter se misli, da bode ljudem na korist in zabavo. — Dekliška šola, katero vzdržuje slov. društvo „Sloga“ v Gorici, je dobila pravico javnosti. — Za to, da se izvoli v dež. odbor g. dr. Gregorčič, ne pa dr. N. Tonkli, dela več volilcev na Primorji, vendar še ni gotovo, da se jim izgodi po volji. — V slov. „otroškem vrtu“ v Rojani pri Trstu imajo premalo prostora, ter niso mogli vseh otrok vzprejeti, kakor bi bili tudi radi. — Na mesto dr. Bulića, ki je odložil čast poslanca, izvolijo v Istri najbrž v drž. zbor g. Biankini in možu daje se hvala, da je „mož brez strahu.“ — Iz Bosne se še vedno preseli kje kak mohamedanec v Turčijo in kaže s tem, da mu bode c. kr. orel v oči. No, naj pa gleda turski polumesec! — Na Hrvaškem razpada stranka dr. Starčevića ter bode k malu v saboru v Zagrebu le ena stranka — „narodna“, tista, ki gre skoz drn in strn z ogersko vlado. — Primankljaja računi ogerski minister za finance, dr. Weskerle, na 3 milj. za 1890. Brž pa ga bode še več, sicer pa je že taka obljuba tudi nekaj.

Vunanje države. Veliki predstojnik frančiškanskega reda v Rimu je postal o. Alojzij Parma. Tak ima glas tudi v velikem cerkv. zboru. — Italija je sklenila pogodbo z Abisinijo in se torej vidi, da misli obdržati deželo, ki si jo je osvojila v Afriki, sicer pa jo je mala Masave stala že veliko denarja. — V Mantovi je pogorelo veliko gledališče, toda ital. vlada še z malim prstom se ne gane za to, da se najde uzrok požara, da-si je to dolžna. — Po vsej Franciji so volitve v drž. zbor gotove in je republika na boljem za dobro tretjino poslancev, kakor pa ostale stranke, prvih je 365, zadnjih pa je 211. Pravi se da bode predsednik Carnot in njegova vlada poslej gledala le na to, da se vtrdi republika in ohrani mir v deželi, torej tudi skatol. cerkvo. To nam je preveč obljub ob enem. — Gladstone, mož velike veljave v Angliji, je bil te dni v Parizu na razstavi in je rekel očitno, da bi on najrajši videl, ko bi si Francozi in Angleži dali roke — v zavezo. Ta beseda se pa bojda v Berlinu ni dopadla. — V Belgiji je veliko popraševanje po premogu in za to se polnijo žepi možem, ki imajo jam za premog, pravi pa se, da njih delalci niso zadovoljni, če se polnijo žepi le gospodarjem, delalcem pa so slej, kakor prej prazni. Naj brž bode pa strike. — Nemški drž. zbor ima neki zopet veselje, da dovoli Bismarcku novih 30 milj. za vojaštvo. Ni dvoma, da mu jih dovoli. — Sedaj je vendar le gotovo

da pride ruski car, ne pa carinja, v Berlin in sicer že jutri, dne 11. oktobra. O pomenu tega shoda pa sodimo, da je bolje, če molčimo. — Glas gre po svetu, da se vrše razprave o tem, da se prizna princ Koburški za bolgarskega kneza. Nekaj resnice bode že na tem glasu, da-si se težko reče, koliko. — Ni res, da odpusti Turčija več 100.000 vojakov na dom, na to še neki nič ne misli sultan. — V Atenah, glavnem mestu Gracije, bodo koncem tega meseca velike slovesnosti in to o poroki kraljeviča Konstantina s sestro nemškega cesarja, Sofijo. Nemški cesar ostane kar osem dni, če je resnica, v Atenah. — Na otoku Kreta je mir, toda po ječah zdihuje veliko kršč. mož in turska vlada jih ne misli še tako k malu izpustiti. — V Maroki, torej v Afriki, znajo ljudje tudi na goljufijo ter krivijo v mestu Tanger celo glavarja, da njegove roke v tem niso snažne. — V New-Yorku, v severni Ameriki, je 200 let preteklo, kar so se ondi prvi Nemci naselili. Vsled tega so Nemci imeli te dni velike slavnosti med seboj.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dajje.)

Istega leta na den sv. Magdalene je v Ptuj prišel nadškof Solnograški, Lenart pl. Keutschach ter je s slovesnim vhomom v posest vzel mesto in grad z vsem, kar k mestu in gradu spada in je on bil že dne 14. nov. leta 1511. od cesarja Maksimilijana za 20.000 gld. kupil.

L. 1515. oskrbel je župnik Jakob Radkerspurger pred svojim odhodom v Rim mestni cerkvi sv. Jurija v Ptuj nov altar sv. treh kraljev z umetnimi rezbarijami. Med tem, ko se je on v Rimu mudil, hotel je cesar Maksimilijan Ptujsko župnijo podeliti nekemu Hoferju, a deželni stanovi so cesarja o priliki njegovega bivanja v Gradci, dne 17. junija leta 1515. prosili, naj ovo župnijo pusti Strassgangskemu župniku Jakobu, ki si je nabral že veliko zaslug, kakor za Ptuj, tako za avstrijske romarje v Rim, katerim je znamenitosti večnega mesta razkazoval in tudi drugače pomagal.¹⁾ Vsled tega je Radkersburger ostal še znanprej župnik v Ptuj, kar razvidimo iz raznih listin. Dne 16. febr. l. 1516. javlja kot „Rector parochialis ecclie seti Georgii Petoviae“ Solnograškemu nadškofu Lenartu, da je po smrti kaplana Jerneja Renndich-a za altar sv. Ruperta v cerkvi sv. Jurija prezeniral duhovnika Mateja Zapph-a.²⁾

¹⁾ Muchar, VIII., 258.

²⁾ Izvirna listina na pergamentu v knezošk. arhivu v Mariboru.